

מערך שיעור

זהות משפחתית – משפחה גרעינית ומשפחה מורחבת

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ב'

ציר מוביל: הזהות האישית והמשפחתית שלי קשורה בזהות של המולדת שלי – ישראל

רעיון מרכזי: הזהות שלי קשורה למשפחה שלי – לכל אחד שם, סיפור וזיכרון שמחברים אותו לשורשים ולעם שלנו.

נושא: זהות אישית דרך שם וסיפור משפחתי

מיומנויות:

אוריינות לשונית, חשיבה יצירתית, חשיבה ביקורתית

בין-תחומיות:

שילוב שפה ומולדת

ערכים: זיקה לארץ ושייכות

מערך השיעור

פתיחה

מטרה: לעורר עניין וסקרנות סביב שמות התלמידים דרך זיהוי דמיון בין שמות ומשחק

מה צריך?

פתקיות
וכלי כתיבה

מה עושים?

- מקריאים בכל פעם שאלה או הנחיה בקול. הילדים מסתובבים בכיתה, מחפשים חבר שמתאים לתשובה וכותבים את שמו בפתק שלהם. למשל:
 - מצאו מישהו שהשם שלו מתחיל באות הראשונה של השם שלכם
 - מצאו מישהו שבשמו מספר הברות זהה לזה שבשם שלכם
 - מצאו מישהו ששמו זהה לשם של מישהו במשפחה שלכם
 - מצאו מישהו שהשם שלו קצר מהשם שלכם
 - מצאו מישהו שהשם שלו של דמות מהתנ"ך, מהטלוויזיה, משיר, מהטבע וכו'
 - מצאו מישהו ששם המשפחה שלו מתחיל באות הראשונה של שם המשפחה שלכם
- שואלים: מה גיליתם על שמות בכיתה? אילו שמות חוזרים? מה מעניין בשמות שלנו?

למידה פעילה

מטרות: לעורר סקרנות סביב סיפורי העלייה האישיים ולעודד תחושת חיבור בין-דורי. לעזור לילדים לגלות ולהביע מי הם – דרך שם, משפחה, מאכלים, זיכרונות ומנהגים מהבית.

מה עושים?

סיפורה של ז'קלין כהנוב

1. קוראים את סיפורה של ז'קלין כהנוב (נספח 1).

2. שואלים:

- האם גם אצלכם בבית שומעים לפעמים שפה נוספת?
- האם יש אצלכם מאכלים מיוחדים? חפצים ישנים?
- האם מישהו במשפחה שלכם עלה לארץ?
- למה לדעתכם ז'קלין הרגישה שייכת ליותר ממקום אחד?

3. מסכמים: הסיפור של ז'קלין כהנוב מלמד אותנו שכל משפחה היא חלק מהעם שלנו. המשפחה שלה באה ממצרים, דיברה שפות שונות ושמרה על המסורת. כשהגיעה לישראל, היא גילתה שלכל משפחה יש סיפור אחר, אבל כולן שייכות לעם אחד וצריך להיות לכולם מקום פה, במדינת ישראל. גם הסיפור של סבא וסבתא שלנו הוא חלק מהסיפור של עם ישראל.

בונים את "בית הזהות שלי"

מטרה: ליצור שיח עדין על זהות, שורשים וייחודיות.

1. מחלקים דף (או תבנית) בצורת בית.
2. בתוך הבית, כל תלמיד כותב או מצייר: שמי הפרטי ושם משפחתי על שם מי אני קרוי (אם ידוע), שם המשפחה שלי, מי גר איתי בבית? מאכל אהוב אצלנו בבית, משהו מיוחד במשפחה שלי (מסורת, שפה, חפץ, זיכרון...) למי שלא יודע פרטים – מסמן לב קטן ליד השאלה ומשלים בבית.

מה צריך?

קטע מתוך
סיפורה של
ז'קלין כהנוב
(נספח 1)

עיבוד וסיכום

מטרה: לסכם את הלמידה ולחזק את ההבנה שכל שם או סיפור הם חלק ממי שאני.

מה עושים?

משתפים :

מה גיליתי על השם שלי או על המשפחה שלי היום?

מה הדבר הכי מיוחד שכתבתי או ציירתי בבית הזהות שלי?

האם מצאתי משהו דומה אצל חברים?

מה אני רוצה לברר בבית?

- כל תלמיד בוחר פרט אחד שהוא רוצה לשתף (מילה, ציור, דמות ממשפחתו) או מציג את "בית הזהות שלי" בלוח או בתערוכה.

להמשך המסע

שאלו את הוריהם :

מה מקור השם שלי? מי בחר אותו ולמה? האם אני קרוי על שם מישהו? מה שם המשפחה שלנו ומה הסיפור שלו (אם יש)?

צידה לדרך (נספחים)

סיפורה של ז'קלין כהנוב

ז'קלין כהנוב הייתה סופרת יהודיה שנולדה בעיר קהיר שבמצרים. בבית שלה דברו כמה שפות - עברית, ערבית, צרפתית - והיה שם ריח של תבלינים, מוזיקה שונה וספורים מכל מיני מקומות. כשהייתה גדולה, היא עלתה לישראל וכתבה ספרים על הילדות שלה, על המשפחה שלה ועל איה זה להרגיש שייכת ליותר ממקום אחד.

היא האמינה שכל אדם הוא כמו ספור וכל ספור מוסיף צבע מיוחד לעם שלנו.

(מתוך "בת המזרח" נשים יהודיות פורצות דרך בקהילות ספרד והמזרח, בניה, גידניאן וכהן מונטגיו)

זענען אירע שטעלעס פאר אירע קינדער

זענען אירע שטעלעס פאר אירע קינדער

אירע שטעלעס

אירע שטעלעס

זענען אירע שטעלעס פאר אירע קינדער

זענען אירע שטעלעס פאר אירע קינדער

